

Darovi za Marijanišče.

Gospod Gregor Jakelj, župnik . . . gld.	4.20	Gospod Franč. Bračko, dijak, z ne-	
" Matija Torkar, župnik . . . "	2.—	katerimi tovariši . . . gld.	8.—
Neimenovani rodoljubi po		" Anton Jaklič, c. in kr. vojni	
gospici Marici Žitnikovi . . . "	4.—	kurat "	5.—
" Mihael Bulovec, duh. pom. . . "	15.—	" Simon Kos, župnik . . . "	—80
" Jan. Kukelj, župnik . . . "	2.—	" Josip Preša, župnik ¹⁾ . . . "	10.—
" Anton Zarli, župnik . . . "	5.—	" Ivan Škabar, cerkovnik v	
" Vladimir Šuklje, dijak . . . "	—80	Barkovljah "	5.—
" Ivan Črne, župnik . . . "	5.—	" Fr. Kramberger, kapelan,	
Družina J. Gomilšaka v		kot dar duhovnije v Ric-	
Gradcu "	2.—	manjih "	4.—
Slavni pomožni odbor v		Čast. ubožne šolske sestre	
Celovcu "	50.—	Notre-Dame v Gorici . . . "	1.—
Več oseb iz Vipave po go-		Gospa prednica šolskih se-	
spodu Fr. Rajčeviču . . . "	2.80	ster v Mariboru, s. An-	
" Rade Marzidovšek, c. in kr.		gela Križanič, daruje Ma-	
vojni duhovnik "	5.—	rijanišču zaslužek vseh	
" Anton Hvalica, dekan . . . "	2.—	tukaj delujočih sester za	
" Anton Dolinar, duh. pastir		jedno četrletje.	
Gospa Ivana Rupnik, posestnica v		" Josip Meglič, kurat . . . "	1.—
Zadlogu "	5.—	" Anton Kosi, učitelj . . . "	2.—
Gospod J. Tomišek, vseučiliščnik ¹⁾	—50	" Peter Švegel, ekspozit . . . "	2.—
" Neimenovanec iz Ortneka . . . "	1.—	" Mil. Šmid, Solčavski . . . "	7.50
" Anton Klodič Sabladski,		" dr. Jos. Marinko, profesor . . . "	5.—
nadzornik "	—80	Gospa Josip. Tollazzi, posestnica	10.—
" Matija Wurzer, župnik . . . "	2.—	Gospod J. Nep. Črv, vikarij v Jam-	
" Josip Grašič, župnik . . . "	2.—	ljah, dar vikarijanov i. dr. . . "	15.—
Po gospodu dekanu Ivanu		" Simon Ažman, župnik . . . "	10.—
Skuhali čisti dohodek gle-		" F. D., župnik "	15.—
dališke igre ¹⁾ učencev		" Fr. Kovačič, provizor . . . "	1.—
Franc-Jozefove šole v		" „Dobra gospa“ "	2.—
Ljutomeru o priliki godú		" Josip Žagar, duh. pom. . . "	5.—
g. Ivana Kukovca, šol-			
skega načelnika "	14.34		
" Frančišek Petrovčič "	10.—		
Po slav. uredništvu „Slo-			
venca“ (g. A. Kalan-u):			
Nekdo v dan svojega			
godú "	25.—		
Drugi darovi "	25.—		
" Neimenovanec "	3.—		
" Matej Slekovec, župnik . . . "	5.—		

¹⁾ Z lepo opazko: „Stori to vsak dijak, narasel bo kupček.“ Hvala! Zdravi!

²⁾ Igrali so igro: „Janko gre na ptuje“ ti-le učenci: Janko Kukovec, Feliks in Emil Vršič, Irma Repič.

Ganiti in s srčnim veseljem mora napolniti vse naše Marijaniščnike, da celó naši dobri in vrli dijaki s svojim darom nečejo zaostati. Tako se, je in se bo marsikatera solza žalosti premenila v solzo veselja zaradi take ljubezni do bližnjega. Bog povrni vsem tisočero!

Vodstvo Marijanišča.

¹⁾ Z dopisom: „P. n. gospod urednik! Vaš spis o „Ljubljanskem potresu“ mi toliko ugaja, da Vam nemudoma pošljem za Marijanišče 10 gld.“ Presrečna zahvala! Vivat sequens!

Razne misli po potresu.

Ljubljanski velikonočni potres nam ne bo šel kmalu iz spomina, tem manj, ker se zemlja pod nami še vedno po malem potresa. Ljudje zato tudi mnogo mislijo ravno o potresu in ugi-bajo to in ono. Seveda tudi urednik ni zadnji, ki premišljuje razne stvari. Kako bi sicer kaj pametnega napisal svojim naročnikom, ko bi ne

misлил in zopet misлил? Da bi le vsigdar našel mnogo resnice in veliko dobrega! Želi pač in se trudi, toda kako li doseza svoj namen, o tem sodi vsak naročnik po svoje. Ta urednika hvali, drugi ga tolaži, tretji ga kara in graja, četrti mu pri-deva najhujše stvari. Nekaj dobrega je vendar-le pri tem: Ako si urednik sam ne izpraša svoje

vesti, izprašajo mu jo drugi. In prav je tako, da pride včasih nad urednika kak potres, da se ne „prevzame“.

Ker urednik tudi premišljuje o potresu, podaje te misli tukaj na platnicah, da jih ljubi naročniki najdejo kar najhitreje in brez težave.

Pisali smo o ljubljanskem potresu, da njegovi vzroki nikakor niso samo sneg, voda, podzemske kraške jame, marveč, da so neznane, obširne notranje zemske premembe. To se je prav odločno potrdilo s tem, da se je pojavil podoben potres, kakor pri nas, dne 18. minulega meseca ob 9. u. zv. okoli Florencije. Kakor pravijo poročila, bila je sila potresa jednaka našemu, samo tako obsežen ni bil. Najhujše je divjal v občinah Galluzo in Grassina, kjer je podiral hiše tako, kakor pri nas v vodiški občini. V Florenciji sami se je sicer treslo močno, a škode ni velike. Prav takrat so ga čutili v Arezzu, Sijeni, Pizi in drugodi.

Dva dni pozneje se je pojavil — tudi zvečer — potres v mestu Spoletu. Iz tega se vidi, da se je zemlja gibal ob vznožju Apenin in nekako vsprejeto s tem gorovjem.

Da sta ta dva potresa po bližnjih vzrokih v zvezi z ljubljanskim potresom, tega si ne upam trditi. A vsakomur se nehoté vriva misel, da se po nekoliko giblje vsa ona naša srednjeevropska stran, v katero se udara jadransko morje. O tem bi morda pričalo tudi to, da se je po noči od 11. do 12. minulega meseca čutil dokaj močen potres na Reki, v Istri je bil zopet močen potres 13. minulega meseca, v Dalmaciji dne 14., 15. in 16., v Temesvaru na Ogerskem 16., na otoku Zantu na Grškem 17. minul. meseca.

Kakor so čutili Ljubljančani mnogo nočij in tudi po dnevu — le redkeje — v minulem mesecu potrese, tako tudi drugodi po naši domovini.

Iz Gornjega Grada na Štajerskem n. pr. nam poročajo, da so čutili skoro vsako noč nekoliko tresenja in bobnenja, celó po dnevu in med sv. opravilom v cerkvi. Zares, tu ni samo tresenje, tu je večje in obširneje podzemsko gibanje.

Pa kaj drugega!

Et si fractus illabatur orbis,
Impavidum ferient ruinae.

(Horat.)

Nikoli se ne kaže tako jasno, da je človek mala in malenkostna stvar, kakor v veliki nesreči ali v veliki sreči. Obe ga skoro uničita. V veliki nesreči si neče in ne zna pomoči, v velikem veselju se ne zna brzdati in tako izgubi svojo samostojnost. A človek je ustvarjen za to, da ima samostojno voljo, da sam sebe vlada, ne pa, da bi vladale njegovo voljo druge moči. Nikar ne bodimo torej malosrčni v sedanji nesreči, pa tudi ne razbrzdani in neukrotljivi v sreči, kadar se nam zopet zasmehlja.

Kako je peval pesnik Horacij? „Naj se podere ves svet, naj pade nanj: razvaline bodo udarile ob neustrašenega.“ Tako je peval pogan: kristijan pa naj se plaši ob mali nezgodi?

Kakor preti Slovencem obupnost v drugih ozirih, tako preti tudi v književnosti. Marsikoga se utegne polotiti neobčutnost za slovensko knjigo; sotrudniki in naročniki utegnejo popustiti dosedanje vnemo. In jedno leto take neobčutnosti in takega opuščanja lahko uniči, kar se je težavno dokončalo in utrdilo v mnogih letih.

Zato prosimo svoje sotrudnike in naročnike, ki so morda dokaj trpeli in še bodo trpeli zaradi potresa, naj se ne dadó omajati, naj ne popusté ljubezni do slovstva; ako jim je bilo doslej v veselje in tolažbo, bode jim tem bolj tudi nadalje.

Kadar se nam podira to, kar je telesnega, držimo tem bolj to, kar je duševnega. Če sami nečemo, ne more nam nihče vzeti duševnega blaga, namreč kreposti in znanja: toda največje gmotno bogastvo nam pokonča trenutek. Ali nam ni to v nauk, naj se trudimo najprej za duševno blago, potem šele za gmotno?

Ko premišlujem potres in njegovo nadlogo, sili me srce iskati zavetja in nade v božji previdnosti. Ta nam najbolj razlaga preteklost in bodočnost našo. Kako malenkostno umevamo srečo svojega življenja! Imetje in zdravje — to nam je vsa sreča. Prav nič ne pomislimo, da duševna krepost je več vredna kakor milijoni, in stanovitnost v kreposti več kakor stoletno življenje. Pomislimo, kakšno je po navadi življenje meščanovo! Vajen je, da vidi prirodo le tedaj, kadar napravlja ob lepem vremenu izlete, pridelke le tedaj, kadar so dobri za na mizo, prirodne pojave opazuje le s kakega varnega stališča, ob boleznih ima takoj pri roki zdravnika. To so velike ugodnosti, katere uživa meščan; tako se izogiblje težavam našega življenja. Zato pa prav mestni človek rad zabi tega, kar je prvo in najpotrebnejše, skrb za dušo. Dnevi po potresu so pokazali, da nesreča zavrne človeka k Bogu, kakor zavrne palica razposajenega otroka k starišem in k pokorščini.

Naj nam nihče ne šteje v zlo našega dobrohotnega premišljevanja, saj so naše misli krotke in izvirajo iz ljubezni. V nekem slovenskem listu smo čitali o posebni ljubljanski družbi, ki ima za prvo nalogo, prirediti vsako nedeljo in vsak praznik izlet. Vsakdo pa vé, da je prav težko ob izletih opraviti svojo krščansko dolžnost. Ako se priredi izlet v planine, tedaj ni niti misliti na sv. mašo. In tu se nam zdi vendar neprimerna taka zaveza, ki človeka priganja opuščati verska opravila. Da, izlet ni napačna stvar za one, ki imajo čas ob delavnikih in denar. Toda, če ne gremo na izlete, kadar nas ovira cesarska služba, nikar tudi ne hodimo, kadar nas ovira božja služba. (Dalje.)

Razne misli po potresu.

(Dalje in konec.)

Mnogokrat se kaka bolezen sama po sebi ozdravi bolje, kakor bi jo ozdravili zdravniki. Tudi nesreča, ki je prihrula nad Ljubljano, šla je po svoji poti naprej do boljših razmer lože in mirneje, kakor smo mislili v začetku. Narava je bila tudi tukaj najboljša zdravnica. In kakšna narava?

Narava, oblažena s krščanskim usmiljenjem in sočutjem, krščansko človekoljubje — to je prihajalo Ljubljani na pomoč in ji prinašalo darove od dné do dné. Spoznali smo, kako lepe sadove rodi tako človekoljubje. Ob enem pa smo občutili tudi močno vez državne jedinosti, ki ni pustila, da bi omagala Ljubljana, ampak jo je krepko podprla in skoro propadlo zopet spravila na noge.

Mislili smo pisati marsikaj o potresu in iz dôbe potresa, toda polagoma smo opustili to misel, ker smo se preverili, da ne koristimo mnogo, sebi pa nakopujemo težave. Zlasti smo želeli podati natančno kroniko, dejali bi, točen zapisnik potresov po naših krajih, toda dohajalo nam je za ta namen premalo poročil. Sploh je ob tem času vsakdo skrbel, da je dobil mirno in trdno bivališče, za znanstveno preiskovanje ni bilo nikjer veselja. Drugodi so bila predavanja o našem potresu, pri nas, ob viru podzemskega delovanja, ni se zmenil nihče za tako delo.

Tako tudi ni nihče dognal, kaj je bilo neki vzrok potresu: ali obilna mokrina, ki je prišla v minuli zimi in pomladi v zemljo, ali pa pre-

mikanje zemskih skladov. Res je mnogo razlogov za to, da ni bila mokrina nedolžna ob naši nesreči, da je nastalo zaradi nje vsaj nekoliko gibanja, in da je to malo gibanje povzročilo ono grozno potresno gibanje, takó nekako, kakor tudi petelina sprožimo z gibanjem, da s tem malim gibanjem izvabimo močni strel. Pod nami v zemlji so se godile in se pač še godé premembe. Ogromne moči so udarjale ob višje zemске plasti. In površina naše ljubljanske okolice je taka, da se je zibala jako živahno. Ako deneš zrna ali peska na stekleno pločo in potem od spodaj udariš ob pločo, odskočijo zrna jako krepko. Tako je tudi ljubljanska rahla naplavina jako živo odskakovala ali se tresla zaradi notranjih udarcev.

Sedaj, ko pregledujemo zgodovino našega potresa, spoznavamo, da so se ljudje večinoma preveč bali. Res, da udari priroda semtertje z navadne poti, vendar se smemo v obče zanašati, da nepravilnost ne bo velika in se bo kmalu poravnala. Kdo tudi ne vidi, da ima potres nekatere dobre strani za nas? Ljubljana se bo olepšala in bolje uravnala, ljudje so se vzdramili k delu, navadili so se potrpljenja, mnogi so se sprijaznili med seboj. Česar bi ne bili storili sicer v tridesetih letih, to bodo mnogo Ljubljančani storili v treh.

Zatorej smemo končati to premišljevanje s trdno zavestjo, da se je tudi v potresu pokazala modra božja previdnost, ki vodi vse nam v srečo.

Zrna ob poti.

III.

(Spisal dr. Fr. L.)

Podedovani greh! Oni, ki zamujejo vero, tajé podedovani greh in trdé, da je vse v človeku samo iz prirode.

Kako lahko se prepričajo, da ni tako, da priroda ni nedolžna, dobra, ampak, da vladajo v njej jako slabe sile!

Jedna izmed najslabših in najpogubnejših sil v človeku je *zavist*.

Ako je naš znanec srečen, tedaj veleba narava, naj se veselimo, naj se štejemo same srečne. Zakaj ne samo, da nam sreča drugih

ljudij nič ne škodi, še koristi in pomore nam, pomore lahko veliko. Toda ne ravnamo tako.

Strupeno seme zavisti vzkali hitro v srcu kakor plesnoba v vlažnem in smradljivem kraju. Kdor pozna svet, vé, da se le prerada poloti zavist celó takih ljudij, ki se ponašajo s plemenitim in dobrim značajem. Podedovani greh!

Zavist umevamo. Dušeslovec ji lahko seže do dna in jo presodi. A nekaj nahajam v ljudeh, česar nikakor ne umevam dovolj in menda nikdar ne bom: *sovraštvo*.